

دست‌اندرکاران نامرئی دنیای فیلم و سریال

۲ مترجم زیرنویس درباره نکاتی جالب و کمتر شنیده شده از شغل شان مثل در آمد، سختی ها، مهارت های مورد نیاز و ... می گویند

محمد علی محمدپور | روزنامه نگار

این روزها با فراگیر شدن سایت ها و اپلیکیشن های قانونی دانلود فیلم، امکان تماشای فیلم و سریال های روز دنیا برای ما فراهم است. در این بین، افرادی در ایجاد این امکان نقش به سزایی دارند که خیلی کمتر دیده می شوند. وقتی یک زیرنویس دقیق و با کیفیت ارائه می شود، لذت تماشای فیلم و سریال هم دوچندان می شود. آن ها آدم های فیلم بین و علاقه مندی هستند که ساعت های زیادی برای ترجمه وقت می گذارند، با سرعت و دقت زیاد کار می کنند تا در سریع ترین زمان، اولین فایل زیرنویس را برسانند. در نهایت به جز آمار دانلود و کامنت هایی که در وب سایت ها گذاشته می شود این کار دستاورد مالی زیادی برای شان ندارد. در پرونده امروز به سراغ دو نفر از فعالان عرصه تولید زیرنویس رفته ایم تا با شغل جالب آن ها بیشتر آشنا شویم. البته پیدا کردن و گفت و گویا آن ها کار چندان آسانی هم نبود. انگار ناشناس ماندن یک روش کاری برای آن هاست.

شغل مان هیجان انگیز اما پر در دسر است

طاهر خانی، مهندس ی نرم افزار خوانده و تاکنون زیرنویس بیش از ۲۳۰ فیلم را تهیه کرده است

«میلاد طاهر خانی» ۲۹ ساله است. کارشناسی

مهندسی نرم افزار خوانده و ساکن تاکستان قزوین است. میلاد از هفت سال پیش کار ترجمه زیرنویس را شروع کرده است و خودش می گوید تاکنون ۲۳۰ کار مختلف را ترجمه کرده است. او هم اینک برای جایی به صورت قرار دادی یا استخدام کار ترجمه انجام نمی دهد و به صورت مستقل کار می کند. از طریق یکی از وب سایت های ارائه زیرنویس میلاد را پیدا کردیم و درباره شغل اش از او پرسیدیم.

● فیلم هندی یاد می دیم

بسیاری از زیرنویس کنندگان خودشان از خوره های فیلم دیدن هستند. میلاد هم این موضوع را تایید می کند و می گوید آن موقع فیلم زیاد می دیدم. البته خودش توضیح می دهد که آن اوایل فیلم هندی زیاد تماشا می کردم. او درباره ماجرای ورودش به دنیای ترجمه زیرنویس می گوید: «راستش شرایط زندگی ام به گونه ای بود که وقت زیادی برای فیلم دیدن داشتم. با دیدن این فیلم ها، زبان هندی و انگلیسی ام حسابی تقویت شده بود. به تدریج فکر کردم خوب است وارد کار ترجمه هم بشوم. آن اوایل فقط کارهای بالیوودی را ترجمه می کردم به این دلیل که آن موقع کمتر زیرنویس می شد و مخاطب خوبی هم داشت. این کار برای من هم تمرینی برای بهتر شدن زبان انگلیسی بود و هم احساس می کردم کار سودمندی است و کمک می کند مردم بتوانند فیلم های مورد علاقه شان را بهر احتی تماشا کنند. البته که در آمد کمی هم برای من ایجاد کرده بود، به تدریج که جلوتر رفتم بعد از یک سال سراغ فیلم و سریال های آمریکایی هم رفتم و آن ها را هم ترجمه کردم.

● در آمد مان بای هر فیلم بین ۶۰ تا ۶۰۰ هزار تومان است

میلاد معتقد است، در آمد ترجمه زیرنویس در ایران راضی کننده نیست. آن را با کشورهای دیگر مقایسه می کند و می گوید این جا نمی شود روی در آمد این کار حساب باز کرد. او دلایلش را این طور ذکر می کند: «اولین مشکلی که وجود دارد این است که صنفی نداریم. بنابراین به رسمیت شناخته نمی شویم و حقوق مان به راحتی ممکن است ضایع شود. دوم این که این جاقانون کپی رایت رعایت نمی شود. به شکل گسترده ای کپی کاری انجام می شود. مورد مهم تر از همه این است که جایی وجود ندارد بتوانیم به طور منظم با آن جاهمکاری کنیم و بدانیم که حقوق مشخصی می گیریم. همه این ها باعث می شود که در شرایط فعلی نتوان روی در آمد ترجمه زیرنویس حساب کرد. این ها در حالی است که واقعا خیلی هم کار مان دیده نمی شود فقط عشق است که آدم ها را در این کار نگه می دارد. با این حال بعضی سایت ها برای زیرنویس، خطی ۱۰۰ تا ۳۵ هزار تومان حساب می کنند که اگر مثلا فیلمی ۷۰۰ خط داشته باشد، می شود چیزی بین ۷۰ تا ۲۴۰ هزار تومان. بعضی سایت ها هم که بودجه مالی کمتری دارند، برای هر فیلم بین ۶۰ تا ۱۰۰ هزار تومان دستمزد می دهند. برای دوبله هم از دقیقه ای دو هزار تومان تاشش هزار تومان پرداخت می شود. یعنی برای یک فیلم تا ۶۰۰ هزار تومان! در مجموع و به طور میانگین، یک نفر ممکن است در پر کارترین و منظم ترین حالت ها چیزی بین دو تا پنج میلیون تومان در ماه از این راه در آمد کسب کند.»

«هدی محمدی»، ۲۷ ساله، کارش را

با ترجمه کتاب به صورت رایگان برای سایت ها آغاز کرده است. حالا در کارنامه کاری اش تجربه ای هفت ساله از انواع ترجمه کتاب، کمیک، پویانمایی، فیلم و سریال دارد. این مترجم، تحصیلات کارشناسی ارشد طراحی شهری دارد و خودش از ترجمه کردن و زیرنویس دادن به عنوان عشقی

صحت می کند که نمی شود از آن دل کند. با هدی محمدی» درباره شغل جالبش گفت وگویی داشتیم که از نظر تان می گذرد.

● از دنیای ترجمه نمی توان دل کند

هر کسی برای ورود به شغل اش مجاری اش دارد. هدی درباره نحوه ورودش به دنیای زیرنویس این گونه توضیح می دهد: «من با ترجمه کتاب برای سایت شروع کردم. این کار را به صورت رایگان انجام می دادم. سپس یک سری مشکلاتی پیش آمد که سایت بسته شد و من وارد ترجمه دنیای پویانمایی شدم. آن جا به تدریج کارهای مختلف زیرنویس انجام دادم. من قبل از آن کتاب ترجمه کرده بودم اما می خواستم در محاوره و دیالوگ نویسی هم خودم را تقویت کنم. واقعیت این است که وقتی وارد دنیای ترجمه زیرنویس می شوید، این علاقه آدم را می کشاند و دیگر نمی توانید از آن دل بکنید. کلادنیای واژه ها برای من دنیای جذابی است. مدتی پس از این که وارد این رشته شدم، سعی کردم دانشم را در این حیطه افزایش دهم. همه تلاشم این بود که اطلاعاتم در باره ترجمه را زیاد کنم. مسئله دیگر آشنایی عمیق با پیچیدگی های زبان فارسی است که به نظر من تاثیر مهمی در موفقیت در امر ترجمه دارد و متأسفانه کمتر به آن توجه می شود.»

● حقوق ماضی می شود

زیرنویس ها معمولا به صورت رایگان در سایت های مختلف عرضه می شوند. همین باعث می شود کنبجاوشویم تابیینیم مترجمان منبع در آمدشان کجاست و آیا حقوق شان به اندازه کافی رعایت می شود یا خیر. هدی محمدی در این باره می گوید: «من این کار را تقریبا رایگان شروع کردم.

بعضی سایت ها در ازای ترجمه بهمان دستمزد هایی می دهند که زیاد نیست. البته درآمد من در همان زمان هم در حدی بود که بتوانم از پس مخارج دانشجویی خودم بر بیایم. بعد از مدتی که توانستم وارد کار ترجمه برای دوبله شوم، کارم به در آمدزایی رسید. استفاده بی اجازه از زیرنویس متأسفانه زیاد اتفاق می افتد. علاوه بر بعضی سایت ها، متأسفانه پیش آمده بعضی استودیو ها هم بدون رعایت حقوق مترجم زیرنویس را برای دوبلاژ استفاده می کنند. بعضی از استودیو ها پیش آمده پس از اعتراض ما حق ضایع شده ما را برگردانده اند اما بعضی ها انگار اصلا برایشان مهم نیست.»

● فارسی مان هم باید قوی باشد

زیرنویس هایی که برای فیلم ها استفاده می کنیم گاهی دچار اشکالاتی هستند که باعث می شود فیلم ر اننتوانیم در ست متوجه شویم و به اندازه کافی از تماشایش لذت نبریم. هدی درباره توانایی های لازم برای مترجم خوب شدن در دنیای زیرنویس می گوید: «یک مترجم خوب طبیعتا باید از زبان مبدا اطلاعات کافی داشته باشد. او باید فیلم و سریال ها را هم دنبال کند تا اطلاعات سینمایی کافی داشته باشد. مثلا سریالی بود که داخلش از جاعت جالب از دنیای سینما وجود داشت. خب کسی که فیلم بین خوبی باشد می تواند این را جاع ها را به خوبی درک کند و ترجمه دقیق تری ارائه دهد. من معتقدم به جز تسلط بر زبان مبدا، تسلط بر خود زبان فارسی هم خیلی مهم است. من می بینم بچه هایی که ترجمه می کنند زبان انگلیسی شان خوب است اما گاهی به خاطر نداشتن تسلط کامل بر زبان فارسی، نمی توانند معادل های دقیقی پیدا کنند و ترجمه ضعیف می شود. این را هم بگویم که مثلا خودم ن برای ترجمه پویانمایی ها باید چندین کار مشابه را می دیدم و با فرهنگ تان آشنا می شدم.»

● گاهی از روی صوت کنترل می کنم

بعضی فیلم ها یا سریال ها دیالوگ های زیادی دارند و بعضی خیلی کمتر. از خانم محمدی می پرسم ترجمه هر فیلم چقدر زمان می برد که پاسخ می دهد: «بستگی به میزان ار جاعت یا سختی و آسانی کار دارد. بعضی کار ها را که دیالوگ کمتری دارد می توان یک ساعته تمام کرد اما بعضی کار ها ممکن است سه – چهار ساعتی زمان ببرد. مثلا سریال «ویچر» که به تازگی منتشر شده چون گرامر قدیمی و نا آشنا داشت کار مترجمی را وقت گیر تر می کرد. بعضی فیلم ها هم ممکن است دارای اصطلاحات تخصصی باشند که کار را دشوار تر می کند.»

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

شنبه • ۲۱ دی ۱۳۹۸
۱۵ جمادی الاول ۱۴۴۱ • ۱۱ ژانویه ۲۰۲۰
شماره ۲۰۲۹۰

۱۵۱۱

۵ نکته برای مراقبت از دست ها

۲

۷ عادت ضد طلاق

متوسط عمر از دواج ۹ سال شده و زوجین باید هفت عادت مهرورزی را جایگزین هفت عادت مخرب کنند

۳

۶ توصیه برای پاتک

به شگرد شکارچی کودکان

ماجرایی که ضرورت آموزش قوانین پاسخ دادن تماس و ایفون به کودکان را پررنگ تر کرد

۳

فر فره | قصه «توپ های گرم

رنگی» برای کودکان

برایم سوال است که اصولا ترجمه فیلم ها از روی صوت آن ها انجام می شود یا از روی زیرنویس های زبان اصلی صورت می گیرد که هدی می گوید: «عموم کارها از روی زیرنویس زبان اصلی موجود انجام می شود. اما مثلا درباره پویانمایی ها خود من از روی صوت هم بعضی اوقات درستی ترجمه را کنترل می کردم چون زیرنویس انگلیسی موجود هم ممکن بود اشکالاتی داشته باشد. البته ترجمه کردن از روی صوت کار به شدت سخت و وقت گیر می شود.»

● مترجم نباید حس مخاطب را خراب کند

حتما شما هم هنگام تماشای فیلم های زبان اصلی با توضیحات اضافی در بعضی زیرنویس ها مواجه شده اید. توضیحات اضافی که گاهی بازمگی های مترجم است و بعضی اوقات توضیح یک موضوع که دانستن اش برای بیننده لازم است. خانم محمدی درباره این گونه توضیحات در زیرنویس می گوید: «من بازمه ریختن اصلا موافق نیستم و به نظرم حرکت اشتباهی است. به خصوص توی فیلم های جدی که کلا حواس مخاطب را پرت می کند و حس در لحظه او را از بین می برد. البته بعضی وقت ها توضیحات اضافه می تواند مفید هم واقع شود. مثلا در یک فیلم به موضوعی اشاره می شود که یک مخاطب ایرانی ممکن است از آن بی اطلاع باشد، یا کنایه و تلمیحی به کار می رود که در فرهنگ ما شناخته شده نیست. در چنین شرایطی خوب است توضیحی در باره آن در زیرنویس قید شود که بیننده آگاه شود. البته باید دقت کنیم که این گونه توضیحات نباید آن قدر طولانی شود که بیننده مجبور شود دقایق زیادی از فیلم را متوقف کند.»

● به امید یک همت اخلاقی

زیرنویس های مختلف و متعددی این روزها در فضای مجازی منتشر می شود. سوال پایانی ام از هدی محمدی این است که به نظرش دنیای زیرنویس اکنون چه جایگاهی از نظر شغلی در جامعه دارد و چه کمکی برای بهبود جایگاهش می توان کرد که او می گوید: «در حال حاضر کیفیت قابل قبول است ولی امیدوارم بهتر هم بشود. برای بهبود جایگاه ترجمه زیرنویس هم باید از طرف مترجم ها همتی باشد که ترجمه های دقیقی ارائه شود و هم مردم همت اخلاقی به خرج دهند و حقوق مترجمان را حفظ کنند. از طرف دیگر خوب است شرایطی به وجود بیاید که قانون از حقوق مترجمان دفاع کند. امیدوارم این از طرف جامعه و قانون پذیرفته شود که بچه هایی که در این عرصه شاغل هستند از کار دلسر دشوند و با قدرت کارشان را انجام دهند.»